

Grécko malo od nového roka opustiť záchranný program a začať fungovať na trhoch.

Sviatky pokoja – také by mali byť Vianoce. Druhý decembrový týždeň grécka vláda rozhodla, že to tak nebude. Minimálne ak sa bavíme o kríze v Európe.

Od bankrotu na jar 2012 pomaly uletelo Grécko z radaru záujmu verejnosti, médií aj ekonómov. Pozornosť sa skôr sústredila na čoraz zúfalejšie Francúzsko, rozhárané Taliansko, či otázne Španielsko. Grécko malo od nového roka opustiť záchranný program a začať opäť fungovať na trhoch. Výrazne zlepšený primárny rozpočtový prebytok a padajúce úroky na gréckych štátnych dlhopisoch dávali zabudnúť aj na nevykrytú jeden až dvojmiliardovú rozpočtovú dieru pre budúci rok.

A zrazu prišiel prekvapujúci krok vlády. Kabinet sa rozhodol presunúť, alebo skôr prisunúť prezidentské voľby z januára 2015 na 17. decembra 2014. Hoci prezident je v tamojšom politickom systéme pomerne nedôležitá osoba, tento krok má dôležité implikácie. Prezidenta totiž volí parlament. Na zvolenie musí získať 200 hlasov. Ak nie je zvolený, voľba sa behom pár dní musí zopakovať a potom prípadne ešte raz. Vtedy minimálny počet hlasov klesne na 180. A to je stále problém, keďže vládna koalícia mala pri poslednom hlasovaní 155 hlasov. Ak sa prezidenta nepodarí zvoliť, budú v januári nasledovať predčasné parlamentné voľby. A o ich výsledku majú predvolebné prieskumy pomerne jasnú predstavu. Nások SYRIZA nie je nijak dramatický, ale víťaz volieb dostáva bonus 50 poslancov, čo mu v 300-hlavom parlamente dáva silnú pozíciu.

Premiér Samaras spravil strategické rozhodnutie pár hodín po tom, čo Grécko dostalo na prvé dva mesiace roka 2015 odklad na implementáciu posledných krokov záchranného balíčka, ktoré by mu opäť ubrali niečo z popularity a podpory. Kapitulu „bailout Grécka“ nechal otvorenú a dúfa, že neistota a strach bude hrať v prospech jeho koalície pri prezidentských voľbách. S podporou SYRIZA a druhej komunistickej strany rátať nemôže, ale zvyšné malé strany by mohli pridať kľúčových 25 hlasov.

Aténska burza zažila najväčší jednodňový prepád od roku 1987.

Neistotu tento krok teda vyvolal riadnu. Aténska burza zažila najväčší jednodňový prepád od roku 1987 a momentálne má jej index najnižšiu hodnotu od polovice 90. rokov. Úroky na gréckych dlhopisoch vystrelili zo 7% na skoro 9%, vysoko nad hranicu udržateľnosti (ešte v septembri sa pohybovali okolo 5,5% hranice). Bankové tituly zaznamenali dvojciferné straty. Samaras hneď zahrál podľa plánu a obvinil hlavného oponenta zo „šírenia teroru na finančných trhoch.“

Obavy sú zrejmé. Ak by Samarasovi ťah nevyšiel a voľby vyhrala SYRIZA, hrozil by celý rad vecí. Nielen odmietnutie dokončenia plánu pomoci a ohrozenie rozpočtu krajiny, ale v najhoršom prípade odpis časti gréckych dlhov. Aspoň taký je program SYRIZA. Hrozí aj kolaps bankového systému. Grécke banky prežívajú len vďaka úverovej linke od ECB v hodnote asi 40 miliárd eur, nad ktorej podmienkami ECB privrela oči. Výmenou za dôslednú kooperáciu v implementácii záchranného plánu.

Ukrajina začala nahlas hovoriť o riziku bankrotu v najbližších týždňoch.

Hrozí – šanca je, že táto radikálna strana bude mať problém nájsť partnerov do vlády, keďže medzi gréckymi stranami moc kamarátov nemá. Je na nože dokonca aj s komunistickou KKE. A možno nakoniec nebude zďaleka tak radikálna, ako sa tvári. Pragmatizmus je neoceniteľná politická schopnosť.

Aby toho nebolo málo, črtá sa ďalší kandidát na záchranu. Ukrajina začala nahlas hovoriť o riziku bankrotu v najbližších týždňoch, ak sa nepodarí nájsť 15 miliárd dolárov. Komisar pre ekonomiku Moscovici pripustil možnosť tretieho bailoutu Ukrajiny, ale do jeho slov sa vkradol realizmus: „Záleží na schopnosti EÚ nájsť zdroje.“

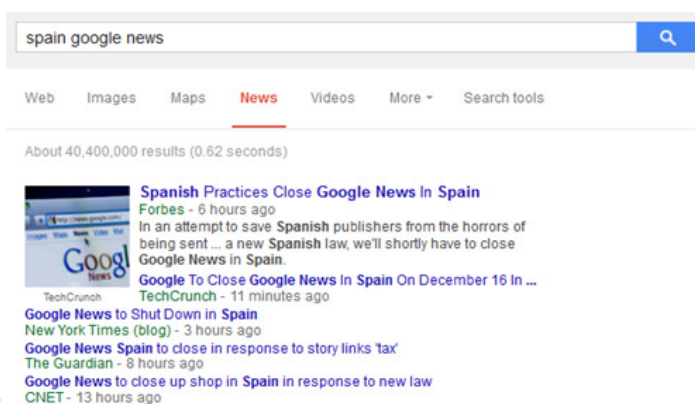
Vo svetle týchto udalostí prakticky zanikla správa o dohode na novom rozpočte EÚ. Europoslancom sa nakoniec podarilo zaistiť zvýšenie platieb o 4,8 miliardy eur na 141,2 miliardy eur. Nakoniec kývli aj problémoví Briti a Holanďania.

Francúzski politici opäť hrali urazeného. Minister financií Michel Sapin „mal starosť ohľadom niektorých extrémnych výrokov v Nemecku.“ Vraj ak chýba rešpekt, pomáha to preferenciám extrémnych strán. Preložené do ľudskej reči: Nekritizujte nás, pretože ľudia potom chcú voliť Le Penová.

Veľký deň bol tento týždeň aj pre ECB – teda mal byť. Prebehlo ďalšie kolo Targeted LTRO, teda kolo lacných pôžičiek bankám, ktoré by ich následne mali roztočiť medzi firmami. Výsledná suma pôžičiek necelých 130 miliárd bola hlboko pod očakávaniami väčšiny analytikov. Nie všetkých – trafil sa napríklad Alberto Gallo z RBS, ktorý to aj trefne okomentoval: „aj piva zadarmo môžete vypiť len konečné množstvo.“ V septembri ECB požičala len mále cez 80 miliárd a teda z celkovo ponúknutých 400 miliárd banky vzali len niečo cez polovicu. Znamená to jediné – hlasy na kupovanie štátnych dlhopisov, teda financovanie politických sľubov centrálnou bankou, zase o niečo posilnili.

Od 16. decembra ruší Google službu Google News pre Španielov.

Pracujete s aktuálnymi lokálnymi informáciami? S veľkou pravdepodobnosťou na to používate Google News. Ak ste však Španiel, máte od 16. decembra smolu. Od tohto dátumu ruší Google túto službu v Španielsku. Dôvodom je nový zákon, ktorý núti Google platiť španielskym médiám za odkaz na ich články. Po prvý krát Google nesklonil hlavu a miesto toho povedal Španielsku „Adiós, poraďte si bez nás“. Podobné nápady majú aj vo väčšom Nemecku, uvidíme, kto prvý uhne pohľadom tam. Zároveň je to smutným pripomenutím, že myslenie mnohých Európskych politikov je hlboko zakorenené v realite 20.storočia.

Veríme, že Budiž Euro! sa bude vo výsledkoch vyhľadávačov zjavovať ešte poriadne dlho!

Martin Vlachynský
11.12.2014